

# Arminda

tragedia en tres actes

## Actors

D. Baranquer, comte de Barcelona

D. Ramon son nebot, comte de Urgell

D. Enrich confident de D. Ramon

Lucindo

Arminda pastora

Elvira pastora confidenta de Arminda

Soldats = Guardias = Criats

## Acte primer

La escena es en Barcelona dins un quarto  
del comte Baranquer

escena 1<sup>a</sup>.

Don Ramon sol

D. Ram. Si, si ja experiment el teu poder, amor,  
Ja coneix D. Ramon ton foc abraçador,  
Desd'el primer instant qui ell regna dins mon pit,  
Que torments no he parat, que penes no he sufrit,  
Qu'ha fet sino augmentar las anciaus mias,  
El retirar-me al camp y estar allà alguns dias?  
Si el veure-me distant de mon objecte amat  
M'arranca d'aquell lloc y emdu a la ciutat?  
Vanament venia entrar en Barcelona  
Avisos y consells, mon cor tot lo abandona  
Per venir a gozar la dolça companyia  
D'aquella per qui viu la terra passió mia.  
Amor, tu qui en mon pit has fet tanta mudansa  
Ja que lo fas amar, donem dolça esperansa  
Traspasa el cor d'Arminda ab una fletxa igual  
No tenga el meu ardo: un fi fatal  
Que si be entre los dos es molta se distancia  
Tu la podràs amor llevar sem repugnança.

Si es filla d'un pastor, ses grassias, se bellera  
La fan digne de mi, digne de me grandesa.  
Ella ve... dins mon cor sent un ardor.....

### Scena 2<sup>a</sup>

D. Ramon, Arminda, Elvira

Arm... Ell es Elvira, si... Com vos aqui Señor?

Apenas en el camp à descansar partiu,  
Quant ja mudau d'intent y à la cort veniu,  
i qual es el motiu de la venguda vostra?

D. Ram... Cruel vos la ignorau? Acas no se demostra?

Arm... Arminda fins aqui no lo compren Señor

D. Ram. Ah! Coneixeu lo pues: ell es el meu amor.  
S'amor m'ha fet venir, no tenc paciència  
Per suportar mes tems tant dilutada ausencia.  
Y quant esto es axi, y vos lo veis tant clar  
Es motiu de venir i Podeu vos ignorar?  
Cruel! i Perqui'augmentau me pena y mon dolor?  
No basta la que pus

Arm... - - - - - Acabau ja Señor

Ah! D. Ramon dexau tals pensaments  
Teniu en vostre cor mes dignes sentiments:  
Si vos à Arminda amau, si esto es axi  
Olvidau tal amor, teniu piedad de mi.  
Fujiu una passió que per feliz que sia  
No pot sino acabar ab la desdita mia  
No, no'm pot servir el ser de vos amada  
Sino de ferme més desgraciada  
Axí la sort fatal lo ha destinat,  
Y aquest es el ecce's de me infelicidad.  
Si no vos corresponc, tem vostre rigor,  
i Y que sera' de mi si accept vostre amor?  
Desdita pada igualment en una y altre sort  
de vostra passió em donará la mort.  
Abandona me pues

D. Ram... - - - - - No vos puc dexar  
Bella Arminda, mon cor solt vos rap amar.  
No cregueu que s'amor que mon pit mostra  
Caus la vostra ruina o' la mort vostra.

Molt mes nobles sentiments mon pit abriga  
Arminda y en breu pot ser qu'el Temi en diga.<sup>2</sup>  
Lo no em iay donar ni pena ni dolor  
Una bella com vos merey tractar millor  
Merey sentir al front una corona  
A que la sanc me cria y el teu em dona  
Rebeula puer jo vuy que vostra sia  
Y rebeutaembe en b'ella la ma mia;  
Apoi fareu feliz lo grant vostra bellera  
Un cor qui us preferey al Trono y la grandera.  
Se alegria se ditpa de vos tot depende  
Feiso ditpor Arminda que no lo desmerey  
Arm... Vostro discurs Señor demostrea clarament  
Que s'amor es qui reyna en vostro enteniment  
Sols ell pot fer lo qu'acabau de dir  
Uns estremi tant distants sols ell los pot unir.  
No l'esolteu Señor, no vos deyeu legar  
Ohi si la raho ab que vos parl tant clar.  
Ella vos diu que me sanc, que mon estat  
No es digne de vostro origen elevat  
iPoden ignorar vos o be olidau  
Que es se sanc d'un pastor que vos amau?  
Que de Lucindo se filla, el conte Baranguer  
(De qui vos sou el unic hereter)  
Feu venir deid'el camp en anys passats  
A viure en aquest palau retirats?  
Y sabent esto, i el vostro cor adora  
A Arminda, a una infeliz, a una humil pastora?  
No's fetta per reynar se filla d'un Pastor,  
No's fet per amar son Princep y Señor.  
Si vos fossen igual a la baxesa mia  
Quissá Arminda Señor, quissá vos amaria.  
D Ram... Si tenir me passis sols d'esto depende  
Vanament vostro cor amarme resiste,  
Fent vos l'amor m'exposa igual a mi ens eleva  
Y vos dona lo estat que la fortuna ens lleva  
Pues si la sort cruelment vos ha tractat,  
Fent vos neper en un humil estat  
El cel qui vos ha dat tanta hermosura

Lo imperi de mon cor vos acceptura  
No lo dupleu ja, en vos jo uny partit  
el Reyme en a que ten de succedir.  
Mon cor Arminda si vos el feir dit por  
vos coronar la virtut y la Belleia en vos;  
Ayi veureu lo gran del meu amor,  
Si es digne de piedad o de rigor  
Si poden vos en b'ell ser intensible  
cuant vots per vos intenta un imposible.

### Scena 3<sup>a</sup>

Los matepor y D. Enrich

D. Enr. . . Señor

D. Nam. . . . . Que miri; Vos D. Enrich turba!

D. Enr. . . De nostra virguda el conte está informat  
Se fidelidad m'obliga a avisar vos

D. Nam. . . Perdonau pues si jo m'apart de vos  
o Arm. . . Vos Arminda saben que ab diligencia

y importa anar del tio a la presencia

Adios Arminda . . . ; Qu'en lo que miri!

Arm. . . el conte ve señor jo me retir

### Scena 4<sup>a</sup>

el conte Baranquer, D. Ramon, Guardias.

D. Ram. . . A vots or peu, señor

Conte . . . . . Alauvo D. Ramon

veniu a mos brassos que dignes de vos son.

Guardias retirauvos, vos solament quedau,

si reservats secrets sabrer de ritjan.

En fin es arribat el dia venturoso

en que pue librement ubrir mon cor a vos,

que pue depositar en vos las ansias mias.

Vos veis qu'em trop al ultim de mos dias

que fatigas dels ans la forsa m'abandona

Per suportar el pes de me corona

y que quant acabare' se me va vida

A reynar se vostra sane vos vida.

Ayi me sort ordena la sentensia

Pues no em permet que dexia descendencia.

2  
Pues si ve una filla el cel em dà  
En breu tems la mateixa em va faltà  
; filla meua tu eras me esperansa!  
Y com morí inocent sens dupta al cel descansa.  
Apenas de se vida el primer añ cumplia,  
Cuant en se mare à Urjell estava un dia  
Aquesta planta nascent en son verdor  
D'una tirana sort cuprí el rigor.  
Del moro valencians un escuadró volant  
La obscuridad de la nit aprofitant  
Assaltà Urjell y en mil terros  
Que supiren als faels habitants  
La filla del meu cor descomparey  
Y tota me alegría ja finex.  
Son cor no se trobà y son membres escampats  
Sens dupta per Urjell foren escampats.  
Qual seria de me pena lo eueís  
Pensando D Ramon en tant fatal succés.  
Desde entonces el trono, la grandesa  
Tot es per mi torment, tot es tristesa  
Que sino lo per el be de mon estat  
Son govern jo cedia à vostra terra edat  
Y ple de la pena y tal succés me dona  
Vos haquera renunciat ja entonces la corona.  
Però ave qui aumentant los años de vostra vida  
Vos trobau D Ramon en la edat florida  
Y que per vstras virtuts vos feu apreciar  
Un reynat glorios me dexan esperar  
Casant vos ab la infanta de castilla  
Ab esta qui hermosa en virtuts brilla  
Vostre onulo vos dona se corona  
Es mando vos cedex y son estats vos dona.  
Aquest es mon desitj, me intenció  
Y de vos esper determinació.

Si vos m'estimau, si vos de vos amat  
Rendiu vos a mon gust, seguim me voluntad  
Y ab la ocasio feliz qu'el cel vos dona  
Vniu eternament Castilla a Barcelona,  
Axi vos o demana un tio jeneros  
Qui dexa de reynar vob, perque reyneu vos.

D. Ramon... Reyones Señor l'inmensa bondat vostra  
Que tan jenerosa en vos de mi se mostra  
Expero de me vida els primers anys  
Ja d'un influus cruel senti los danys  
Mori mon pare dexant me en terra edat  
Dins un desorde estrem y delicat  
Pero vos tio sortint a mon favor  
Freu de vostra sanc el pare y protector  
Vostro pit jeneros aconsolà me sort  
Y em feu menor sensible aquella mort.  
Tut es estuda en mi vostra bondat Señor  
Tut es esta l'eués del vostro amor  
Que jamay seré desatent, menor ingrát  
De tant de be com vos m'heu dispensat.  
Mes si de vostra sanc la veu vos persuadex  
Si un cor qui us ama tant reverentat me vex  
Dignau vos suspendre lo qu'em proposan  
Y vostra estati y el vtro conservan.  
Pues q' el meu cap reusa una corona  
Que la sanc solament, no el valor li dona.  
Permetell me que surtia en la campaña  
A vencer l'Àfrica qui oprime l'Espanya  
Y despues.....  
Conte..... No jo no admet dilucions  
Vor deveu D. Ramon cedit a mes raons

Vos deveu prontament en amorosos llassos  
 Preber la bella Rosaura en vostros braços  
 L'edat en qu' em trop, mon gust vos lo sabeu  
 Y es precís que prest mon gust satisfaseu  
 Coneixeu un secret que tene diu el meu pit  
 Y per tant la rahó del qu' em he dit.  
 Castilla be sap que mon cor se disposa  
 A fer de re infanta, vostra esposa  
 Per lo que li he fet una embaxada.  
 La que se ha rebuda plena de content  
 Y l' infant ha dat el seu consentiment.  
 Pensa puer D Ramon Castilla que diria  
 Cuant vostro casament sus pes veuria  
 Sens d'apte que irritada y ab gran furia  
 Pendria la tardana per injuria.  
 Prest veuria la pau mudarse en guerra  
 Y de sanc y de mort cubrirse al punt la terra.  
 Cedia puer D Ramon á mon intent  
 Y no'm vulguen esposar á tal torment.  
 Vostro bey el de mon regne así en demana  
 La rahó vos ó dicta y vos ó manea  
 L'aper per tant que obeireu quistes  
 Puer que me amau tant y jo fas tant per vos.

Scena 5<sup>a</sup>

D Ramon sol

D Ram... ¡O tirana, o fatal, o deplorable sort!!  
 Que vol de mi te furia, te crueldat  
 i Perqu' antes de posarme en tan' cruel estat  
 No m' has donat la mort?  
 No estiria mon cor ab tantus afflictions  
 No me veuria del modo que me mir  
 Sens poder pensar per cual camí surtir  
 De tantas confusions.

Deixat puig, infelicitat confus en tant d'honor  
L'honor y l'amor combaten dins mon cor  
Y la batalla es tal que jo mateix ~~l'~~ ignore  
Cual serà el vencedor.

O cel, y que puc fer en tanta confusió  
Que deure ja elejir jo en tant trist estat  
i seguir de mon teu el gust la voluntat  
O la mia passió?

Entre un y altre extrem <sup>sempre</sup> mon esperit  
Encuanta mil perills, veu mil d'afectats  
Vexant lo amor m'expón a mil adversitats  
Amant me precipita.

Si me passió no dex ja tem los juts rigors  
D'un oncle qui m'ha amat desde m'edat primera  
D'un oncle jeneros qui sempre persevera  
En ferme mes favors.

Si olvid, abandonat d'Arminda la hermanera  
Si lo qui he tant amat arrib a despreciar  
i Com lo podré jo fer sens antes declarar  
A me llengo perjura?  
Ohit voltas a son peus m'ha vist posat el cel  
Ofertisli mon cor, mon triomfo, mes grandesa  
Ohit voltas m'ha vist fent las majors promesas  
D'esserli jo fael.

Oh cas terrible y fort, oh deplorable estat  
O de me sort cruel no mereixat rigor.  
Abandonant Arminda, O cel! jo som traïdor  
Devant mon oncle ingrát.

i Que faras pues o conte en esta incertitud?  
Ce dirá ton amor, te flama, te passió?  
No es este el sentiment, no es esta l'elecció  
Qu'em dicta la virtut?  
Mes jo dexaré Arminda a la que tant adora  
De tinte, concidera o conte lo qui has dit

# ENTREMÉS

Dos Jays en so coll.

826-10

5

.. En tot que mal sia estat  
en qualvevol exercici  
Almenos tenc un bon vici  
En sentir tocar l'opis  
La tenc es pedas posat  
surt altre jay

.. Qui has de fer aqui Billat  
Anemone en es sermo

.. Lo esperava un compano  
Qui a darrera ses quidat  
Encara ets viu per me fe  
Un dolent en mal tems prova

.. Homo

Per venir a matarme

.. daps un pic qui ell los vendrà  
Com prest trobà es trabuch

.. Tu que no saps jo com jue  
di em troba rado de such  
no se com se compondrà

.. Jo qui vuy no n'he tastat

.. Tu t'ets llevat molt grandia

.. Y no obstant ja beuria

.. Lo erex que tambe seria  
per agoutar a un cap.

.. Seria bo provaro

.. Ell es diada del Anno

.. Y lade anar en es sermo

.. Prevedrà avar fama.

Ell nos basta pujari  
Com ell pujarà a se trona  
Un homo almanis s'adona  
Del principi y de la fi

.. Ell nos basta encontrarlo  
Com a l'glesia entrarém  
y si ens e preguntan sabrem  
quin frare ha fet es sermo

.. Pero ningun taverner  
nos volorà dins se taverna  
Perque en no ser gent eterna  
No volen cap pasatjer

.. Vols qui el dugam su asi

.. No tren es mitz des carrer  
noltri veis lo podem fer  
ques unia - mit esta de

.. toca idò Be diu api

.. Anem prime an es sermo

.. Bequem prime ja en veurém  
si cas es que moriguem  
nomi se faltaria apo  
Aguardem y jo duré  
preveniu su asi

.. Vias d'agordent o de vi

.. D'apo que duran beure  
Sen vā

.. Si dur vi; en buit caurà  
a se cara arribaré  
a dur un bosi de pa  
perqu' es beure cayga be  
Sen vā, surt. s'altre

ab una carabatta

11... Aho era un desberat  
anar tant prim al sermó  
Era perillós pens jo  
Un home haver desmayat  
(Just s'altre)

11... Qui el dubte  
11... Jo som anat  
En es millor que sabia  
Y per saber quin gust tenia  
Antes d'umplir l'he tastat

11... Lo dunt una roegada  
11... Que ja anavas preparat

11... A se case som anat  
A dur una sobresada  
11... Dase meyan quin gust té

11... Tas no t'expedirás  
Donali un bon abraç

11... Tot lo possible faré  
Bona mata hem afinada

11... Sup que som de bon mojar  
Dase si dus un reguard  
pendrem una roegada

(bren es pa)

11... Noy ha com asenturmos  
11... de drets abreviarem  
11... es vertiu que frias ferm  
Prou sols eser lliguion  
(menjen)

11... Aho cada borinada  
Vol beure y passarà  
11... Y es sermó

11... es de demà  
11... No pot ser en tal diada

11... Si es Ballemer enontrava  
menjant es mitjo des carre

11... A moltrós qui ems ha de fer  
menjana si s'aturava

11... Compare moltas si hem fetus  
mentre joves som estats

11... Que s'alters hem vesitats

11... Pero noms han enontrats  
a vespres ni a completas

11... En tems de me juventud  
potas sides he tengudas  
are ses dents he perdudas  
Y mes forivol que mud

11... Y jo encare enrevicol

11... Tu t'ablanirás tambe

11... Jo sempre ni agortaré  
fins que a edad arribaré  
qui se veura em capol.

11... Jo vetp que jo som estat  
valent

11... E y jo que no  
encare a un sac de blat  
som para carragarlo

11... Ja haurias mester ajuda

11... Tant creus qui hem sia amansat  
encare qui hem veus gelat  
Está cert qui el cor no muda

11... Are no hey ha gent valenta  
Des joveut qui sobrevé

11... lo se jove qui es sequigué  
fer crida y ringu volque  
Espasarse es mal de ventre

11... lo qui em trobava a cintos  
y em varen defiar  
a correr y a saltar

11... Ay si jo mi fos trobat

11... Jo est sol ja vetp bastar  
y tant prest com vetp provar  
tu som va queda admirat

"... Si qui era saltador  
y homo de valentia  
De mi tutom ne temia  
y jo era lo pitjor

"... May et, estat tant valent  
com jo

"... homo peu anar  
Lo em mirava com a vent

"... Sempre s'es vist un dolent  
es llarc en es bravejar.

"... Goseure tu masons  
qui em carrec un sac de blut  
En quatre pès

"... tot plegat  
Des meus oos esperar  
que no em faren oterons

"... Tu se teva valentia  
es de llengo y nome

"... Si ets homo treu dines  
Veurai com se compondria  
Una volta qui ey seria  
No em vendra a dos amuts mes

Creus per corre y per saltar  
Si mi haura de com jo

"... Saps que tens llengo

"... llengo tens tu  
No es arso  
Amor carta fa cantar  
(Surta es Balle)

B... Apiva arso cavallé x  
Tu som arribats a tant  
el terru qui estan pedriant  
menjen per dins es carrers

"... Aquest estava encarat  
Tu mira em dins es carrer

y jo sempre he reusat  
es darrer cop m'ha girat  
que le tret en es carrer

"... No saps qui es dins polio  
Tu marex has duit es vi  
prou greu me sabia a mi  
de no anarmen as sermo

"... Mentis com l'animada Tudas  
tu has mogut tot de ple  
emure per girarme  
prou completas hem tengudas

B... Vija arso es forsa de such  
anau y feis q' nos senta

"... Doste ment, dins es meu ventre  
mitja quarta no m'induch  
(Es Balle lo esvergá  
garratadas)

B... Anau que sou colgado  
nou torn per aqui encontrar  
sino vos fare posar  
a se cadena tots dos

(Sen va es Balle)

"... Mal caiga ell mort a ses forcas  
has vist com m'ha manetjad

"... y quapo que m'ha agradat  
tu mereis perqu' has raltat  
que t'arruyasen ses mascas  
que no sabias callar

no veus tu q' son majús

"... Que ves parents vultros dos  
qui el cercas tant defensar

"... Tu em mereis, a la justisia  
no li poden mal parlar

"... En tornar lo defensar  
em pagarás se m'abisa

"... Tu sempre fas de valent  
Quala pic t'aguarán  
"... Ya queis tals qui serán  
quem miras per molt dolent  
Encareq' si an cont  
un pel no m'arrancarán  
"... No tren fer tant de valent  
"... Si fas de valent hem som  
Perque encare es meu nom  
at'londra molta gent  
"... Vol me puer bravat joveu  
es ques de molt poc valor  
"... Saps com seria millor  
quey haqueis mitja Manuor  
des joveut qui for fill meu  
"... Com tendriam bona planta  
"... Millor que si for de tu  
nos moriria ningú  
qui no fes vida molt santa  
"... Com tu diras bon exemple  
tots los teus serian sants  
"... Ey ja teneh virtuts bastants  
nos d'anar de beure sempre  
"... Tota se teva virtud  
es tropear per carrers  
nes causa es beure dames  
"... Catta animal perdut  
"... Per tu callaria jo  
"... De majors ne fets callar  
"... Guarda escap d'aquet baro  
"... Tu m'haurias de pegar

"... Savaga si tem ra

Sepegan

El cegu per son profit  
personas

D Tomasa muller de	D Cosme
D Rita	D Roc
una criada	D Pau
D Juan	D. Pera

Sala regularment arreglada amoblada en  
b'una porció de cadiras sense colomar.

Tomasa criada.

Tom... Cosme Cosme, qui erde paup!

Cosme fill meu, espedex

Just Cosme en batuy  
barret blanc y un rotari  
de grams grossos en se ma

Cor... i qui es que vols prenda estimada?

Tom. Compen aquestas cadiras  
adesa bé aquesta euadra  
per si auar venquis colen  
perque he creuat se criada

Cos... Si pleta en molt de gust  
i vols res més? uyes que em manas

Tom. Per ara no uuy res més  
ja'm enidarás si'm demanar

Cor... Molt be está Santa Maria... Vase

Cosme resant espolsa  
y compen ses cadiras

Cor... Tenas quina dona  
que Deu m' ha donat,  
antes era un pobre  
perdut derditpat  
no duia camisa  
des que tom casat  
Gran es se fortuna  
Senors qui he lograt.

Una atleta jove  
fresca com la rosa

qui es es meu bras dret  
io teu per esposa,  
em vest, em mantem  
y visc regalat  
Gran es se fortuna  
Senors qui he lograt.

Fá un estar de peis  
viure esquena dreta  
sense treballá  
se conuenia neto,  
s'anima es prime  
morir sem peccat

Gran es se fortuna  
Senors qui he lograt.

Santa Maria... (Xina)

visitan me casa  
D Pau y D Roc  
conversan y riven  
Tot es festa y joc

y lo qui es fins ara  
res vetxo mal dobat

Gran es se fortuna  
Senors qui he lograt

Si a remeva dona  
donan un abraç,  
li prenen se ma  
i qui d'arpo falas?  
tu ni u prene á mal,

No som mal pensat  
Gran es se fortuna  
Senyors qu'he lograt  
Em fas del tot cego  
en tals ocasions  
y per no veurei  
ten bonas raons  
que per mon profit  
ets uis m'he tancaat

Gran es se fortuna  
Senyors qu'he lograt  
De tals frioleras  
no paga es parla  
De cegos com jo  
esplet gros m'ha  
mes de cuatre em sentan  
qui en hauran provut

Gran es se fortuna  
Senyors qu'he lograt

Surt se criada en d'una bo-  
ssa y un mocado dins ell  
un pape

Cria. Molt bonus tardas Senyo  
i y se Senyora sont es?

Cosm. Qu'es que dius

Cria. . . . . per voste res

Cosm. y per ella

Cria. . . . . un mocado

Cos. Un mocado qu'el t'ha dat

tu dus col que cosa mas (paupa)

Cria. Una bossa de dobles  
que d Pau li ha regulat  
(vase)

Cos. Es un bon homo d. Pau  
y fa poc que ve a la casa  
si u fa axi prest fasa una  
atlotas filam filam

Surt Tomasa

Tom. Per si acas venques colcu

verten cosine alla de fora  
Cosm. Ay Tomasa quin ets tu  
qui m'enjegas mes molts du  
pues t'estim mes de cada hora  
Un poc de consol donem  
un abraç y men riré  
Dalme y despues enjaguem  
la abraça  
que cuant aqui gent tendrem  
jens de nosa te fare.  
(Vasen)

Tom. Ph. beneitot i Margulida?  
Cria. <sup>Surt se criada</sup> Srà veje qu'em manna  
tum. Fe pocolote al instant  
es cuate ses esesimadas  
refreda be s'aigu en neu  
cuída que res fasa falta

Cria. Molt be esta (vasen)  
Surt Cosme

Cosm. Psit Tomasa . . . . .

Tom. Que vols Cosme?

Cosm. una paraula

men vene currem per dirte  
que d Roc puja s'escala

Tom. s'entra . . . . .

Cosm. . . . . At passiu avant  
aqui jo ja no y fas falta  
entra d Roc

Roc. Molt bonus tardas Senyora  
Li pren se may cosine es sena

Tom. Sor d Roc ben venquent  
creia que s'era perdut

Roc. es meyor sempre t'adoras  
Tom. Voste m'ha fetu esta en l'ansia  
tanta que nou sabré di

Roc. Si han impedit de veni  
ocupacion d'importancia

pero ja que som vengut  
venga un abraç tomaneta

ha abraçura y come dice  
Deus in adiutorium meum  
sustende

qu' es menesté estimadeta  
vercabalá es tems perdut.

Tom... Perque t' estim complacent  
em trobas y no enfadada  
¿ que feres amit passada?

Tu no m' estimas du lent.

Roc... Amit passada a un bell  
se Marquesa em convida  
y no m' vats pode escusa

Tom... Pren s' escala cap avall

Roc... Repara que fas tomaneta

Tom... No tenc res que repará  
sen vaje y no terna posá  
may pens dins aquesta casa.

Roc... Señora, tant de rigor  
per un motiu tant patit

Tom... Asnt va passar se mit  
vuy ey pot anar millor

Roc... Si m' convida se Marquesa  
huria de quedar mal?

Tom... Aquesta excusa no val

Roc... (De rabia está tota encesa)

Dona tu no tens rasó  
de enfadarte, ten cat passia;

Tom... trop que n' he tenguda massa

Roc... Señora deman perdo

Roc... Qu' has de fe, deya aná apó  
ja basta feir s' amistat.

Tom... Perqu' en come si ha empeñat  
vos perdon y de bon có.

Paraula m' has de dona

De no venire se Marquesa.

Roc... No faré tal endemesa

Roc... Tu es cert que no y tornaré  
surt se criada

Cria... tot Srá está corrent

Tom... Escolta si d Pau ve.....

Cria... Sup avís tene menester  
que ja tene entemiment.

S' aduertenia es excusada  
puer som bona entenedora  
(que avta qu' ella a ser Srá  
vats apendre a ser criada  
(vusen))

Roc... ¡quina llebra! En veritat,  
que se criada y Señora  
no se cual es mes traidora  
Vaje un parey.....

Tom... a d Roc... Estimat  
es ver que no tornarás  
se Marquesa a visita?

Roc... Lo to puc arseguir a  
fia de mi y en venrás

Tom... Ayo es lo que m' importa  
no y tornar que jo no u vuy

Roc... Come no badas cap uy

Tom... Mira qui toca a se porta.

(D Come va a obrir y entran  
d Rita, y d Juan, d Pau y d Pera)

Rita... tomaneta

Juan y Pau... Señora Rita

Tom... Rita y tomaneta se besan

Pera... Dents quart

Roc... ben vingut sia

Rita... Amigu jo te devia  
ja fa tems una visita.  
y de salud com te va?

Tom... No m' vabé

Pita . . . . . qui em sap de greu  
se mereu gracies à deu  
no té res que millorà

Tom. Segun sense compliments  
que vistes son à casa

S'asevan, D Roc a l'esquerra  
D Tomasa y D Pau a la dreta,  
D Pita as costat de D Juan  
y D Pera as costat de D Pau  
qui el presenta

Pau. Adios Tomaseta mèva  
aquest amic te present

Tom. Molt bon meu

Pera. . . . . Jo som noble  
des quatre vents.

Tom. . . . . i qui es?

Pau. D Pera seño pajes  
qui ara es vengut d'es sen poble.  
May éra estat à ciutat  
tot quant ey ha veure vot  
y no'l puc depar tot sot  
qui en casa ses hospeda

Pera. Si d'ra, som vengut,  
perque som vengut ja'u veu  
tot quant y ha vuy veureu  
y no sera' temps perdut.

Tom. La u suposam, pero voje  
de lo qu'ha vist dins ciutat  
i qui es lo que mes li agrada?

Pera. i Ami? se llaverna d'eu onaje

Pau. Homo diga se llanterna  
májica uxi en ha de di  
(i qui aquest homo venga en mi!)

Pera. se llanterna o se llaverna  
tant es axi com alli

Tom. Comme seu no estigas dret

Cos. Ara seure . . . . .

cy haurà una cadira brida  
as costat de D Pera, D Cosme  
pampa y en lloc de asseuressi  
s'assen darrunt D. Pera

Pera. . . . . Gran dimoni  
que fa . . . (Car D Cosme)

Los. . . . . Jesus S<sup>t</sup> Antoni  
pobre esquena Jesus et

Pera. Sap qui es es meu sentiment  
qu'es cap no s'ha je romp ut  
jo som mes gros qu'un jument  
si haguer tergut mirament  
m' hauria vist assegut

Cos. Per por em romp s'espina da  
no y vetp m' ha de perdonà

Juan. No es estat mala esquerada

Pera  
Tom. i Tomaseta no m' agrada  
en D Roc veure et parla;  
o el vols à ell o à mi  
un d'es dos está damés  
y no té cap feina aqui  
diques i quin ha de boti?  
estic jelos tu confés

Tom. Jo à ell? ni per pensament  
vejes ara aont me surt  
no tenc es gust tan dolent  
si un altr' homo está present  
al instant t'has de fé curt.

Roc  
Tom. Em voldras dir estimada  
que conversas en D Pau?  
Es qui em fasses es patleta  
no'u puc subri' Tomaseta  
y vuy sabrer de qui anau

Tom. Sempre t'has de mal pensà  
parlavam de se veinada  
qu'ayis es pensava trobà

Roc. Jo'm pens qu'et vol festetjà

Tom. No's ell em qui a mi m' agrada

Pitru. Ayo es sabresse enjira  
miret se dona d'es ceyo  
qui a dos ne sap enganar;  
Tenen, no se com ni ha,  
qui tenyan tal desapego.

Com. Si ley comportan fa bé  
à mi qui tene malas pussas,  
à mi m'havaria mesté  
si tal cosa li vés fé  
ja sen duria de tussas

Tom. D'es téu jesi ja sé cert  
que no ley comportaria  
tanta confiansa el perd  
ell pensu esser molt despert  
y jo ley pec cada dia

Pera. Seno de se barratina  
Com. es voste l'amo de casa?

Cos. Para servir lo

Pera. .... jo en estimi  
me vol dir una paraula?  
perque som venguts aqui?

Cos. De visita cosa es clara

Pera. Diu qui ayo es una visita?  
s'haurá vist may tal infamia!

Cos. Infamia és; Qu'es lo que diu!  
ayo es si bé en repàra  
que son ets homes tresmpats  
y ses donas son trempadas

Pera. Y diguem, aquella jove  
qui du vestit negre y manta  
qui es

Cos. .... dona d'un furté

Pera. y se mena?

Cos. .... No ni falta

Pera. Y diguem i es son marit  
aquell qui en b'ellu tant parla?

Cos. No... pero casi es lo matey

Pera. Com lo matey!... Botifarra,  
Cos... Perque es es seu estimat

Pera. Ara en entene vaje vaje

Cos. Y lo matey qui es marit  
habita y entra á la casa,  
ell la vest, ell, la mantén  
ell li fa ----

Pera. .... i'que li fa?

Cos. .... Galas

tantes cuantas ella en vol  
y li diré en confiansa  
qu'es una loca, golosa,  
encaradissa, taymada,  
qu'es capús á un sant y tot  
de xuparli ses entranyas

Pera. A dir ver que té la jove  
segons conta, bonas manias,  
Ara dic qui es seu marit  
en lloc de fer banes y carpas  
li convé mes fer broquets  
perque llenam no li falta.

Tom. Com. Guida

Cria. .... Sra que mana

Tom. En l'leste es berena  
que comens á tenir gana,  
y en está l'est, aviseu.

Cria. Tu qued Sra enterada (vase)

Pera. Seno de se barratina  
vol escoltrá una paraula?

Cos. Em dic Comne y tene bon nom.

Pera. Y de Comne: vaje vaje  
em respon

Com. .... voste pregunt

Pera. Y aquella jove qui parla  
en b'aquells dos sap qui es?

Com. aquella jove? una santa

Pera. Y te marit?

Com. .... (ja estic fora)

(sens remey ara m'atrapa)  
i' que li importa a Voste?

Pera... No m'importa, vaja vaja  
tenia curiosidad  
de sabren

Cos... (Apo em faltaua)  
Si Señor que te marit.

Pera. Y es posible qu'apo aguantta?  
Será homo de gran paciencia

Cos... (What perdesses se paraula  
Pera i' No troba que tene rasó?

Cos. (Pun qui pun, ara s'espassa)

Pera. Responga...

Cosm. ~~Responga~~ No Señor, no.

Pera... Que diu que no, vaja vaja  
dic que tene rasó qui'm sobra,  
y dic que té gran catxassa,  
es marit, qui ven se dona  
á dos homos dur recapta  
y en hoc de rompre'li es cap  
fa com qui no u ven y calla.

Cosme. Y jo dic qu'apo es malicia,  
juin  
propia de gent ordinaria,  
jo se que es se meva dona  
es se meva dona y basta  
y si no for...

Pera... vaja vaja  
D Cosme es el seu marit  
y per apo s'entfada (riu)

Cos... i' qu'apo successera en mi!

Com. Cosme que tem que t'entfada?

Proc. D. Cosme amic qu'el estat?

Cosm. Una berba y molt pesada  
del Señor.

Pera... No es mala berba

Pau Despa'u ó anar calma calma

Pera. Depemo anar por m'importa

Juan Rita et seras amustada

Rita. No es per amustarme  
tant poca cosa no basta

Com. Qui stud y anem a s'arunto  
Proc. Dius molt be

Pau... Diguem tomassa

Com. Ja no se pot to'bu' massa  
Estimat meu ten paciençia

Pau. Se paciençia s'acaba  
pero entretant dam se ma  
Li pren se ma

Pera Barratina, no repira  
com s'engina es meu amic

Cosm. Que temim de noi, ja comu  
per teubrist' de pome aná.

Pera Mir escolta una paraula

Cosm. Di'quele en dos mil dimonis

Pera A se seva dona agafa  
ura D Pau una uná

Cos. Casualidad sera' estada  
(mal t'antagares amem)

Pera No ven qu'apo es una infamia

Cosm. No sia maliciós

Pera. Barratina una paraula

Cosm. Que mil dimonis ten dugan

(Pau se cadtra a s'altre part)

ves y conteu a ton pare

i' tem! jo estic sufocat

aquest homo es un tros d'asa

no mira qu'un homo es cego

ó alomenes et' uis tanca

per no veure certas cosas

y ell matxaua qui matxaua

y em vol fer veure per forç

lo que no'm dona lugaru

Pera. Brines pegu en Barratina

com si'! qués picat turanta

D Pau y cuant mes n'anam  
Pau Sen vaje i es que fa falta  
o te feynas á altre punt  
Pera. La ses feynas he aubudus  
pero m'han deput tot sot  
no pue parla cap paraula  
ex ja estic fastidiat  
d'está aqui fet una estatua

Com. Te vas édo mor cont  
qui es lo que mes li agrada  
de lo qu'ha vist dins ciutat

Pera. Se lluerua, ii, allo espanta  
per un forat tant menut  
veure unas cosas tan altas

Proc. ¿Y qu'ha vist dins se llanterna?

Pera ey havia cosas varias  
en primer lloch he vist yncá  
un dij'aur, he vist se plasa  
y lo que diuen cortera  
qui es una mala porxada  
entam per to lo rudo  
qui de purs veis nos'aguantan  
des murpandos es carré  
qui si tocan ses tauladas  
es mercut tot ple de bistias  
Revallt someras y aies,  
es bon prop de st. Domingo  
á s'altre part se romana  
aont se péisan es porcs  
qui fan nota en es qui passa,  
de se vika fan aso u  
en b'una pudó qui mata  
es carrés tot plens de fane  
qui es necessita una barca  
ó pangas per passarne

y per arpo ningú agrana  
y se terra de ses obras 10  
p'es mitx des carrés es campu  
y no si pot camiré  
seure pegar tropessadas  
Un homonet ey havia  
qui cansat de darne tantus  
de tanta bruto cansat  
preguntá ¿qui es es Batle?

Pau. El dimoni es aquest homo

Com. A se boca una mordassa  
de bon quit li posaria  
qui apo ja passa de raju  
y no's diu lo qu'ell m'ha dit  
á qui te se cura blanca

Zuan. Piteta y que feim aqui

Pita. Vejem arpo en be que pára

Proc. y D. Pau que tant d'está  
ja li pots dir que i'en vaje

Com. No faltaria altre cosa  
seria poca oransa

Pau. D Proc ja es massa pesat  
jo m'creia que i'en anava

Com. Calla ja'l men faré aná  
per arpo es menester oransa

Proc. Mayte troban totasola  
sempor'ey ha gent

Com. . . . . ten cut passu  
tu ja saps que jo t'estion  
que per mi no ni ha altre  
á D. Pau

era em diu que sen vivá  
peru es turba

Pau. . . . . se vestuda  
jo voldria passá en tu

Tom. Deixa fer no farà falta  
sap qui et vuy be. . . . .

Pera. . . . . Pst, com s'enqira  
estimut meu no repárus?  
miret se dona d'es cego.

Juan sap jugu en dos jocs de cartas.

Pera. Jor D Cosme D Cosme

passa se cadiva d'avo  
ra D Cosme

com. Mal aire se teva casta  
ja estic currat de rofri  
futz iius t'escluf ses galdas  
que mit dinonis ten dugun

Pera. Apocapoc m'amenassas?  
a mi y jo pegare  
veura com li romp ses barras  
se burayan

Tom. Anan a departir los

Poc. D Cosme. . . . .

Pun. . . . . D Pera, basta.

Tom. Murit sobre en paciencia

Cor. Se paciencia es acabada,  
s'en vujen luego d'aqui  
no'm tornen puja s'escala

Pita. Anem anem estimat

Juan. Dios Señor, bonas tardas

Poc. Tomasa quant tornare <sup>(vante)</sup>

Cor. Que seu vaje en terra mala  
no li torn fer mes conséis  
perque es cego ets vis ja bada

Pera. Ara vuy ser amic seu

com. tal amistat no'm fa falta.

Tom. Pero Cosme qu'has de fer

Cor. . . . . Dias que tene de fer Tomasa?  
ferte pendra una filova

y faras bonas fraldas  
que mes val pobre honrat  
menjar pa florit y far os,  
que no fer riure la gent,  
que no rufir gulety ndas.  
Mire servem es llum dret,  
perque no sera com ant  
y en b'una vergue de bon  
t'escaufare ses esputle

Est. Aplandiu iius ha ayre  
que aqui s'entremes acub